

Lập trình của Hoa Kỳ dựa trên luật pháp quốc tế là khôn khéo và bền chắc

Tàu chiến Gregorio del Pilar của Philippines

Năm ngoái Philippines tàu chiến hạm Gregorio del Pilar với mục tiêu nhằm đảm an ninh ở Trường Sa

Đợt tập trận thường niên có tên Balikatan giữa Hoa Kỳ và Philippines sẽ diễn ra từ giữa tháng 7.

Nhân dịp đầu năm mới tại Hồng Kông, Lê Quỳnh của BBC đã phỏng vấn chuyên gia quốc phòng người Mỹ Scott Harold với kỳ vọng rằng lần tập trận này là mô hình phân trong các nỗ lực nhằm “kiềm chế” Trung Quốc.

Tiến sĩ Scott Harold, từ Rand Corporation, là chuyên gia về an ninh và quan hệ ngoại giao của châu Á. Gần đây, ông chủ biên cho một số bài viết của tạp chí China Perspectives, nói về sự hiện đại hóa của quân đội Trung Quốc.

Scott Harold: Tôi không tin rằng tập trận chung giữa Hoa Kỳ và Philippines là một cố gắng để kiềm chế Trung Quốc.

Sự kiện này là phần luyện quân lớn cùng với đồng minh Hoa Kỳ lâu năm. Nó có thể bao gồm cả cuộc tập trận khác trong khu vực, nhưng quốc gia có cùng lợi ích trong sự bình ổn và giải quyết một cách hoà bình đối với các tranh chấp lãnh thổ dựa theo luật pháp quốc tế của khu vực Biển Đông.

Nếu tất cả các quốc gia đồng ý giải quyết tranh chấp lãnh thổ theo luật pháp quốc tế, thì vấn đề “mô hình” hoặc “kiềm chế” sẽ không xuất hiện.

BBC: Vào thời điểm này, liệu Quân Giải phóng Nhân dân Trung Quốc có đưa tin này ra xung đột trên Biển Đông?

Tôi cho rằng trong Quân Giải phóng Nhân dân Trung Quốc, một tổ chức rõ ràng, có nhiều luồng suy nghĩ khác biệt về những điều mà họ có khả năng làm được ở Biển Đông. Một số phân tích gia và nhà hoạch định chính sách thấy là các quan hệ tốt hơn, trong khi một số khác lại tỏ ra thận trọng.

Rõ ràng, Trung Quốc có lợi ích to lớn trong việc tránh quân sự hoá tranh chấp chủ quyền, mà bằng chứng được đưa ra trên thực tế là họ vẫn chưa sẵn sàng đến vũ lực.

Hơn nữa, một cuộc xung đột vũ trang đối với các quốc gia láng giềng sẽ gây phản tác dụng đối với lợi ích lâu dài của Trung Quốc trong “sự trở lại duy hoà bình” và việc theo đuổi một mô hình “thể giới hài hòa”.

Nên nh là n u xung đ t x y ra, mà i liên quan đến Philippines, có th nó sẽ dẫn t i xung đ t v i Hoa Kỳ. Tôi không nghĩ Trung Qu c i muốn chiến tranh n ra xung quanh vấn đề chủ quyền i mô t số đ o san hô và đá ng m.

BBC:Chính quyền Obama đã thu hút rất nhiều s chú ý thông qua chiến l c quốc phòng m i tâ p trung vào khu v c Châu Á- Thái Bình D ng. Liê u Trung Quốc có mô t “đ i chiến l c” để đáp la i?

Tôi không nghĩ rằng Trung Quốc có mô t “đ i chiến l c” để đ i cho i la i chiến l c “chuyên n h ng” cu a Hoa K vốn chỉ đ i c công bố gần đây.

Nhiều ng i i Trung Quốc th m chí không chắc rằng “s chuyên n h ng” này là s th c, trong khi mô t số khác đ t câu ho i liê u s “xoay tru c” này sẽ duy trì đ c sức ma nh lâu dài hay không..

Do đó, tôi không nghĩ Trung Quốc đã có th công bố mô t kế hoạch ph n kích. H s chỉ tiếp tu c nhấn ma nh vào “phát tri n hoà bình”, “chính sách láng giềng tốt” và khao khát về mô t “thể gi i hài hòa”.

BBC:Theo ông, chiến l c m i cu a Hoa Kỳ có ý nghĩa gì đ i v i các quốc gia nhỏ h n nh Viêt Nam, mô t đất n c theo chế đ c công sa n giống Trung Quốc nh ng cũng là đối thu gay gắt trong tranh chấp Biển Đông?

Chiến l c “xoay tru c” rõ ràng ám ch rằng Hoa K đang tìm kiếm s h p tác đ i v i các quốc gia khác trong khu v c. Đó là nh ng quốc gia ph n đ i gia i quyết tranh chấp bằng cách s du ng vũ l c hoặ c tuyên bố đ a trên “chủ quyền t ngàn x a”.

Kê t năm 1996, phía Hoa K đã và đang cố gắng tiếp câ n Viêt Nam, giúp quốc gia này đóng vai trò rô ng l n h n trong khu v c kinh tế toàn cầu cùng lúc nỗ l c khích lê nhà cầm quyền chuyên bi n theo h ng pháp quy n và tiến t i dân chủ hóa.

Nhưng hiện chúng tôi vẫn có mối quan hệ. Việt- Hoa Kỳ phân biệt là vì chế độ độc tài mô tả đang do đang công khai sa nâm quyền tại Việt Nam.

Mặt khác, cộng đồng dành cho sự hợp tác chặt chẽ hơn bắt nguồn từ việc các bên cùng có lợi để đảm bảo rằng Trung Quốc không sử dụng sức mạnh kinh tế và quân sự để thúc ép các quốc gia Đông Nam Á. Các nước mu n Trung Quốc phải gia i quyết các bất đồng mô tả cách hoà bình và tuân thủ luật quốc tế.

BBC:Các chính tri gia Hoa Kỳ luôn khẳng định lập trường của Hoa Kỳ là trung lập và không ngả về bên nào trong các tranh chấp ở Biển Đông. Theo ông, về lâu dài lập trường này có thể được duy trì nã không?

Tôi nghĩ rằng lập trường của Hoa Kỳ dựa trên luật pháp quốc tế là khôn khéo và bền chắc.

Các quan chức Việt Nam, Philippines, và Trung Quốc đều mu n có được sự u ng hộ từ Hoa Kỳ. Tuy nhiên, tính hợp pháp to lớn và ảnh hưởng lớn nhất của Hoa Kỳ bắt nguồn từ việc không u ng hộ bất kỳ mô tả bên tuyên bố cụ thể nào.

Hoa Kỳ ủng hộ mô tả tiến trình cụ thể trong việc gia i quyết tranh chấp, mô tả quá trình công bằng cho tất cả các bên và nếu có thể được u ng hộ đúng cách, thì quá trình đó sẽ cho phép gia i quyết tranh chấp mà không cần đến việc sử dụng sức mạnh quân sự hay chèn ép kinh tế.